

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 535/2023-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Ivana Fiačana a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] prechodne bytom [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. E. Mišíková & JUDr. Ing. R. Cádra, s. r. o., Partizánska 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Eva Mišíková, proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 2Tp/16/2023 z 3. augusta 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. októbra 2023 domáha vyslovenia porušenia jej základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 11 a čl. 36 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Navrhuje, aby uvedené rozhodnutie všeobecného súdu zrušil a vrátil mu vec sťažovateľky na nové konanie a priznal jej tiež náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) uznesením č. k. VII/1 Gv 148/21/1000-207 z 10. októbra 2022 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) rozhodol podľa § 425 ods. 1 Trestného poriadku o zaistení majetku obvineného manžela sťažovateľky s odôvodnením, že tento je trestne stíhaný pre trestný čin, pri ktorom vzhľadom na jeho povahu a závažnosť a tiež s prihliadnutím na pomery obvineného treba očakávať uloženie trestu prepadnutia majetku podľa § 58 ods. 3 Trestného zákona. Prvostupňové rozhodnutie prokurátora napadli sťažnosťou obvinený manžel sťažovateľky a tiež sťažovateľka ako oprávnená osoba. Sťažnosti boli ako nedôvodné zamietnuté uznesením Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 2Tp/16/2023 z 3. augusta 2023 (ďalej len „namietané uznesenie“).

II. Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje, že namietaným uznesením Špecializovaného trestného súdu boli porušené jej označené práva zaručené ústavou a listinou. Vo svojej argumentácii poukazuje na to, že k zaisteniu majetku (1 242 000 forintov v hotovosti, 59 000 eur v hotovosti a dva kusy zlatých zliatkov) došlo na základe žiadosti vyplývajúcej z Európskeho vyšetrovacieho príkazu prokurátora, a to pri domovej prehliadke vykonanej v rodinnom dome v Maďarsku, ktorý je vo výlučnom vlastníctve sťažovateľky. Formuluje tvrdenie, že zaistený majetok nie je vlastníctvom jej obvineného manžela, keďže špecifikované finančné prostriedky podľa vlastného vyjadrenia získala ako dar od tretej osoby a zlaté zliatky sú darom, ktorý dostala ich dcéra od obvineného manžela, pričom tento majetok sa nenachádzal v obydlí, ktoré s manželom reálne užívajú, ale v dotknutej nehnuteľnosti, a to z toho dôvodu, že v ich užívanom obydlí nedisponujú trezorom. Orgánom činným v trestnom konaní mala oznámiť, že je pripravená sa k tejto veci bližšie vyjadriť, avšak zatiaľ tak nechcela urobiť. Poukazujúc na konkrétnu judikatúru všeobecných súdov, domnieva sa, že povinnosťou orgánu činného v trestnom konaní bolo ešte pred zaistením dotknutého majetku nepochybne zodpovedať otázku, v koho prospech svedčí vlastnícke právo k tomuto majetku. Je toho názoru, že výpoveď spoluobvineného, ktorý v nej popísal nedovolené aktivity obvineného manžela sťažovateľky, ktoré mali spočívať v obchodovaní s kokaínom a metamfetamínom na území celej Maďarskej republiky, nie sú dostatočným dôkazom k preukázaniu vlastníckeho práva jej obvineného manžela k zaistenému majetku. V ďalšom bode ústavnej sťažnosti formuluje argumentáciu o rozpore slovenskej právnej úpravy týkajúcej sa Európskeho vyšetrovacieho príkazu, na základe realizácie ktorého došlo k zaisteniu dotknutého majetku, s európskym právom. Podľa jej názoru nekompatibilita uvedenej právnej úpravy s európskym právom mala byť dôvodom na vyhovie jej sťažnosti uplatnenej proti prvostupňovému rozhodnutiu prokurátora. Napokon upozorňuje na nález ústavného súdu, ktorým bol konštatovaný nesúlad právnej úpravy trestu prepadnutia majetku, ktorá bola podkladom na vykonanie zaistenia dotknutého majetku, s príslušnými článkami ústavy.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou argumentácie obsiahnutej v ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení všetkých jej označených práv zaručených ústavou a listinou namietaným uznesením Špecializovaného trestného súdu, ktorým tento nevyhovet sťažnosti sťažovateľky uplatnenej proti prvostupňovému rozhodnutiu prokurátora, ktorým bol zaistený majetok vo vzťahu k trestne stíhanému manželovi sťažovateľky.

5. Z obsahu sťažnosti sťažovateľky, ktorou napadla prvostupňové rozhodnutie prokurátora, vyplýva, že jej argumentácia smerovala k spochybneniu vlastníctva jej obvineného manžela k zaistenému majetku a takisto obsahovala stručnú námietku o ústavnom nesúlade zaistenia dotknutého majetku (sťažovateľka odkazovala na argumentáciu obsiahnutú v sťažnosti, ktorú proti prvostupňovému rozhodnutiu podal jej obvinený manžel).

6. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti okrem iných námietok argumentuje aj tvrdením o nekompatibilitate právnej úpravy Európskeho vyšetrovacieho príkazu, na základe realizácie ktorého

došlo k zaisteniu dotknutého majetku, s európskym právom. Ústavný súd na tomto mieste poukazuje na princíp subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy) limitujúci vzťah ústavného súdu k všeobecným súdom, resp. k iným orgánom verejnej moci, z ktorého okrem iného vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi a ostatnými orgánmi verejnej moci musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Pripomína, že nevyužitie označenej možnosti ochrany práv sťažovateľky nemožno nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemá, resp. nemala inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy). Bez toho, aby ústavný súd riešil opodstatnenosť formulovaných argumentov sťažovateľky s odkazom na spomenutý princíp subsidiarity a skutočnosť, že sťažovateľka mohla, avšak v sťažnosti podanej proti prvostupňovému rozhodnutiu prokurátora neuplatnila argumentáciu o nesúlade právnej úpravy Európskeho vyšetrovacieho príkazu s európskym právom, ústavnú sťažnosť sťažovateľky v označenej časti námietok podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol ako neprípustnú.

7. Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne poukazuje na potrebu zdržanlivosti v prípadoch, keď sa do práv sťažovateľov nezasahuje konečným spôsobom (IV. ÚS 620/2021). V priebehu trestného konania totiž majú sťažovatelia možnosť žiadať o zrušenie zaistenia a existenciu dôvodov zaistenia skúma z úradnej povinnosti aj prokurátor a súd (IV. ÚS 577/2021). Priestor na zásah ústavného súdu sa otvára predovšetkým v prípade, ak je namietané rozhodnutie svojvoľné, resp. nedostatočne odôvodnené, alebo jeho odôvodnenie popiera účel a význam použitých právnych noriem (I. ÚS 66/2021). Ústavný súd už konštatoval, že ani súdne rozhodnutia dočasnej a zabezpečovacej povahy nemožno úplne vylúčiť z rámca ústavnoprávneho prieskumu (pozri IV. ÚS 620/2021, bod 31 odôvodnenia).

8. Pokiaľ ide o obmedzenie vlastníckeho práva obvineného zaistením jeho majetku podľa § 425 Trestného poriadku, toto obmedzenie je len dočasné, svojím charakterom predbežné a zaisťovacie, keďže jeho účelom je zabezpečenie majetku pre potreby prípadného výkonu rozhodnutia vo veci samej, ktoré sa zaisteného majetku bude týkať (pozri k tomu aj IV. ÚS 577/2021, bod 14 odôvodnenia). Ako bolo konštatované, že pri prieskume súdnych rozhodnutí dočasnej povahy je ústavný súd vzhľadom na svoje postavenie a právomoci pomerne zdržanlivý (II. ÚS 480/2021). Konanie o ústavnej sťažnosti totiž nemožno považovať za pokračovanie trestného konania a posúdenie splnenia podmienok na zaistenie majetku v trestnom konaní je v právomoci všeobecných súdov. Ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Rozhodnutie ústavného súdu sa týka len prípadných porušení práv a slobôd zaručených v ústavnom poriadku (II. ÚS 242/2021). Vo vzťahu k súdnym rozhodnutiam, ktoré sa týkali zaistenia majetku podľa § 425 Trestného poriadku, už ústavný súd skonštatoval, že súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo podstatné otázky vo veci sťažovateľov. Všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníka konania, je však povinný na procesné úkony účastníka reagovať primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným

spôsobom (IV. ÚS 577/2021). K uvedenému ústavný súd dodáva, že celkom výnimočne môžu nastať prípady, keď skutkové zistenia všeobecného súdu sú natoľko chybné, že vo svojom dôsledku predstavujú porušenie práv garantovaných čl. 46 ods. 1 ústavy, teda ide o tzv. extrémny rozpor medzi vykonanými dôkazmi a skutkovými zisteniami (pozri napr. I. ÚS 6/2018, bod 16 odôvodnenia).

9. Z obsahu namietaného uznesenia Špecializovaného trestného súdu vyplýva, že tento v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na predbežnú povahu inštitútu zaistenia majetku, z čoho vyvodil stanovisko, že pre zaistenie majetku v štádiu prípravného konania sa nevyžaduje „bezchybné preukázanie“ vlastníctva obvineného k zaistenému majetku, tak ako tomu musí byť v štádiu súdneho konania po podaní obžaloby pri rozhodovaní o vine a treste. Špecializovaný trestný súd kvalifikoval osamotené tvrdenie sťažovateľky o jej vlastníckom práve k zaistej finančnej hotovosti z titulu daru, ponúknuté bez bližšieho, a teda presvedčivého vysvetlenia, ako nedôveryhodné. Naproti tomuto tvrdeniu sťažovateľky postavil preňho dôveryhodnejšie vyznievajúcu verziu o pôvode peňazí pochádzajúcich z drogovej trestnej činnosti, z ktorej spáchania je dôvodne podozrivý manžel sťažovateľky. Ústavný súd takto prezentované dôvody, na základe ktorých Špecializovaný trestný súd nevyhovet sťažnosti sťažovateľky, ktorou napadla prvostupňové rozhodnutie prokurátora o zaistení dotknutého majetku, považuje za primerane náležité a súčasne logicky presvedčivé. Podotýka, že argumenty sťažovateľky o tom, že bol dotknutý majetok zaistený v nehnuteľnosti, ktorá neslúži ako ich aktuálne obydlie, možno vnímať naopak ako skutočnosti podporujúce verziu o vlastníctve jej obvineného manžela, dôvodne podozrivého z nedovolených aktivít týkajúcich sa obchodovania so zakázanými látkami, kde by celkom logicky potenciálne uloženie ziskov z nedovolených aktivít bolo pre aktéra takýchto aktivít oveľa bezpečnejšie ako ich držba v užívanom obydli. Napokon dodáva, že sťažovateľka, ktorá dôvodí, že je spôsobilá svoje tvrdenie o vlastníctve zaisteného majetku bližšie vysvetliť, toto v uplatnenej sťažnosti (a ani v ústavnej sťažnosti) neurobila, a teda svoje tvrdenia ničím, čo by mohlo ňou prezentovanú verziu urobiť dôveryhodnejšou, nepodložila. V neposlednom rade podotýka, že je tvrdenie sťažovateľky o judikatúre, ktorá podľa jej vyjadrenia podporuje stanovisko o nevyhnutnosti nespochybniteľného preukázania vlastníctva majetku pred realizáciou samotného zaistenia, zjavne nesprávne. Dotknutá judikatúra (R 94/2014, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tost 26/2013 z 8. augusta 2013) totiž hovorí o potrebe „*Vo výroku uznesenia o zaistení majetku obvineného v zmysle § 425 ods. 1 Tr. por. s poukazom na primerané aplikovanie § 50 ods. 2 Tr. por. presne konkretizovať a opísať jednotlivé časti majetku obvineného, na ktoré sa zaistenie vzťahuje a vysloviť zákaz pre obvineného, či inú oprávnenú osobu, nakladať s takto zaisteným majetkom a majetkovými právami.*“, a nie o potrebe jednoznačného preukázania vlastníctva obvineného, a teda z uvedenej judikatúry nijako nevyplýva požiadavka nespochybniteľného preukázania vlastníctva ako podmienky, ktorá musí byť pred realizáciou zaistenia nevyhnutne splnená, ako sa to snaží sťažovateľka prezentovať v ústavnej sťažnosti. Vzhľadom na uvedené čiastkové závery sa argumentácia sťažovateľky o nezákonnosti zaistenia „jej“ majetku javí ako zjavne neopodstatnená, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v uvedenej časti ako takú odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

10. Relevantnou otázkou, ktorá je v ústavnej sťažnosti takisto formulovaná, je otázka kompatibility dotknutej právnej úpravy trestu prepadnutia majetku (§ 58 ods. 3 Trestného poriadku) a v nadväznosti na to aj právnej úpravy „predbežného“ zaistenia majetku s ústavou. Nálezom

ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 1/2021 z 27. septembra 2023 bol konštatovaný nesúlad ustanovení § 58 ods. 2 a 3 Trestného poriadku s čl. 1 ods. 1, čl. 13 ods. 4, čl. 16 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 ústavy. V nadväznosti na uvedený stav ústavný súd pripomína, že právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013). V prípadoch, pri ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou garantovaných práv alebo slobôd v trestnom konaní, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že trestné konanie je od svojho začiatku až do konca procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a tiež konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania, a preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietat' také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 166/2010, m. m. tiež II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07). Podľa § 425 ods. 2 Trestného poriadku osoba, ktorej majetok bol zaistený, má právo žiadať o zrušenie alebo obmedzenie zaistenia. O takej žiadosti musí predseda senátu a v prípravnom konaní prokurátor bezodkladne rozhodnúť. Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná sťažnosť. Ak sa žiadosť zamietla, osoba, ktorej majetok bol zaistený, ju môže, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí 30 dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť; inak sa o nej nekoná. Citované ustanovenie § 425 ods. 2 Trestného poriadku umožňuje osobe, ktorej majetok bol zaistený, iniciovať prieskum vykonaného zaistenia. Sťažovateľka má možnosť efektívne uplatniť ochranu svojich práv, a to vzhľadom na konštatovaný nesúlad ustanovení Trestného zákona (na ktoré procesne nadväzuje inštitút zaistenia majetku), keďže má v žiadosti podľa § 425 ods. 2 Trestného poriadku možnosť poukázať práve na závery dotknutého nálezu ústavného súdu o neústavnosti príslušných ustanovení Trestného zákona.

11. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel ústavný súd k záveru, že sťažovateľka má v systéme trestného konania k dispozícii účinný prostriedok na dosiahnutie ochrany svojich práv. Za týchto okolností nie je daný dôvod, aby ústavný súd vstupoval do vedeného trestného konania, resp. čiastkového konania vo veci zaistenia majetku, a predčasne si uzurpoval právomoc iného orgánu verejnej moci. Ústavný súd pripomína, že nevyužitie označenej možnosti ochrany práv sťažovateľky nemožno nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súde, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemá inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy). Vychádzajúc z uvedeného, pokiaľ ide o argumentáciu sťažovateľky o zásahu do jej vymedzených práv z dôvodu nekompatibility právnej úpravy trestu prepadnutia majetku, na podklade ktorej bolo zaistenie majetku vykonané, s ústavou vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľky ako neprípustnú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietol.

12. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu